

А.М. РУБАН, начальник державної лікарні ветеринарної медицини, м. Чернігів

ДЕГЕЛЬМІНТИЗАЦІЯ СОБАК

Практика ветеринарних лікарів засвідчує: кожний другий власник собаки легковажно ставить до дегельмінтизації домашнього улюбленця. Справді, як може тварина бути носієм кишкових паразитів, якщо вона утримується в чистоті, правильно харчується й уникає контакту з вуличними собаками? Саме лише припущення лікаря про те, що собака заражений глистами й, більше того, є їх переносником, викликає категоричне обурення. Отже, й правил дегельмінтизації такий господар не дотримується, і знати не знає про можливі причини появи паразитів в організмі собаки.

Паразити, які локалізуються всередині органів і тканин собаки, називаються ендопаразитами. Вони здатні викликати серйозне захворювання в маленьких цуценят, дорослих собак, можуть передаватися людині. Найбільш поширені ендопаразити – нематоди (круглі черви), трематоди (плоскі черви) і цестоди (стрічкові черви).

Цуценята з перших днів життя можуть бути заражені глистами від своєї матері – яйця глистів активуються в її організмі за три тижні до родів, і личинки мігрують через плаценту. В організмі цуценят вони дозрівають також близько трьох тижнів. Дорослі собаки заражаються кишковими паразитами, проковтуючи на вулиці їх яйця, які можуть бути в калі інших тварин, покидьках, а також у тканинах мишей, щурів. Переносниками яєць глистів є комахи, зокрема мухи й таргани. Отже, ніхто не застрахований від ризику зараження, навіть якщо не виходить із квартири, – бруд з вулиці потрапляє в наші будинки із взуттям, і повністю виключити можливість принесення яєць паразитів з прогулянки неможливо.

Для інвазованої тварини характерний хронічний перебіг хвороби. Ознаки – виснаження, пригнічення імунної системи. Цуценята відстають у розвитку, малорухливі, у них слабкі кінцівки, млява й хитка хода. Внаслідок підірваного імунітету заражені собаки в будь-якому віці більш схильні до різних інфекційних захворювань. Основні симптоми зараження ендопаразитами – проноси, запори, блювання, лупа, матовість шерсті, гіркуватий запах з рота, екземи, можливі

судомні напади. У щенят може спостерігатися облісіння навколо очних впадін, у слині можлива поява крові або слизу. Черевце здається роздутим, спостерігають характерне бурчання в животі.

Основним засобом профілактики гельмінтозу в собак є регулярна дегельмінтизація. Її слід проводити раз на 3–4 місяці спеціальними препаратами, причому при регулярному застосуванні антигельмінтиків можна домогтися абсолютного знищення кишкових паразитів. Не менш важливим є дотримання правил чистоти. Після кожної прогулянки собаці слід мити не лише лапи (краще з шампунем), але й морду, оскільки яйця глистів часто приклеюються до неї.

Дієта й режим годування відіграють не останню роль у профілактиці ендопаразитів. Насамперед не давайте тварині сирих субпродуктів, риби й не обробленого окропом м'яса (можна його також проморозити в морозилці), тому що ці продукти є потенційним джерелом личинок. Їжа, вода мають подаватися лише в чистому посуді. Не лініуйтеся мити й насухо витирати миски свого улюбленця після кожного годування. Дієта має бути повноцінною, з необхідною кількістю вітамінів, мінералів, білків і пробіотиків у раціоні, інакше собака, ослаблений неповноцінним годуванням, й особливо вже інвазований, ризикує ще довго не розстатися з паразитами, оскільки ті встигають досягти більшої величини й затриматися в його організмі надовго. Важливо також стежити за тим, щоб у шерсті тварини не оселилися блохи, волюсоїди й інші види ектопаразитів.

Дегельмінтизацію цуценят рекомендовано проводити на 21-шу добу жит-

тя, тому що яйця глистів дозрівають в організмі впродовж трьох тижнів і лише після цього здатні прикріплюватися до стінок кишечника. Однак знищити глистів – це півсправи. Не менш важливо вивести їх з організму цуценяти, тому що, розкладаючись, вони виділяють небезпечні токсини (а тому можливі спазми, закупорка кишечника). Повторну дегельмінтизацію слід провести через 10 діб після першого прийому препарату (31-ша доба). Далі необхідно «прогнати» глистів за 10 діб до першого щеплення перед зміною зубів, а також після зміни зубів. Виробники антигельмінтиків пропонують спеціальні засоби саме для цуценят, оскільки препарати для дорослих собак їм не підійдуть.

Дегельмінтизацію матері проводять одночасно з лікуванням цуценят, а дорослих собак, старших одного року, – раз на 3–4 місяці. Перед процедурою потрібно зважити тварину, тому що фірми – виробники засобів ретельно розраховують дозування кожного препарату відповідно до маси тіла. Дозування «на око» або за власним бажанням змінювати небезпечно: можна спровокувати важке отруєння собаки й навіть його загибель. Перед плановою дегельмінтизацією рекомендовано зробити аналіз калу, щоб переконатися в необхідності процедури. Давати тварині глистогінний засіб частіше, ніж раз на три місяці, не слід. Щоб токсини, які виділяють померлі паразити, не завдали шкоди, необхідно через 40 хв після вживання препарату дати собаці вазелінову олію (3 мл/кг маси тіла). Також можна давати лляну олію або олію розторопші (реп'яха) вже за два дні до процедури (1 десертна ложка на добу) і продовжувати давати її протягом двох тижнів після лікувального заходу. ☺